

شبیه که مانند شب قدر است / اعمال مستحبی عید فطر

اکنون مسلمانان پس از گذشت ماه رمضان در نخستین روز ماه شوال اجر و پاداش خود را از خداوند می‌طلبند، اجر و پاداشی که خود خداوند به آنان وعده داده است.

اکنون مسلمانان پس از گذشت ماه رمضان در نخستین روز ماه شوال اجر و پاداش خود را از خداوند می‌طلبند، اجر و پاداشی که خود خداوند به آنان وعده داده است. به گزارش خبرنگار قرآن و فعالیت های دینی خبرگزاری فارس، شب عید فطر از جمله لیالی شریفه است و در فضلت و ثواب عبادت و احیای آن احادیث بسیار وارد شده است و روایت شده است که آن شب کمتر از شب قدر نیست. برای شب و روز اولین روز ماه شوال اعمال مستحبی ذکر شده است که در ادامه می‌آید:

اعمال شب عید فطر

شب اول شوال از جمله لیالی شریفه است و در فضیلت و ثواب عبادت و احیای آن احادیث بسیار وارد شده و روایت شده است که آن شب کمتر از شب قدر نیست و از برای آن چند عمل است:

اول، غسل هنگامی که آفتاب غروب کند

دوم، احیاء آن شب به نماز و دعا و استغفار و سؤال از حق تعالی و تَبَيُّوتَه در مسجد

سوم، در عقب نماز مغرب و عشاء و نماز صبح و عقب نماز عید، دعای وارد شده را بخواند.

اعمال روز اول شوال

- تکبیر، بعد از نماز صبح و نماز عید فطر خوانده شود: «اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَى مَا هَدَانَا وَلَهُ الشُّكْرُ عَلَى مَا أَوْلَانَا».

- پیش از نماز عید، زکات فطره را جدا سازد؛ اگر دسترسی به مستحق دارد بپردازد، والا کنار بگذارد، برای هر نفر یک صاع (حدود سه کیلو) از گندم یا مواد غذایی دیگر که در آن شهر غذای غالب مردم محسوب می‌شود.

باید توجه داشت که زکات فطره واجب مؤکد است و شرط قبولی روزه ماه رمضان است و خداوند نیز در قرآن آن را مقدم بر نماز (عید) شمرده است و می‌فرماید: «قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى»، به یقین آن کس که زکات دهد و یاد پروردگارش را کند، سپس نماز بخواند، رستگار است.

- غسل کردن است و وقت آن به فرموده «شیخ طوسی» بعد از طلوع فجر تا زمان به جا آوردن نماز عید است.

قبل از غسل این دعا را بخواند: «اللَّهُمَّ إِيْمَانًا يَكْ وَتَصَدِيقًا يَكْتَايِكْ وَإِيْبَاعَ سُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»، آن گاه «بِسْمِ اللَّهِ» بگوید و غسل کند، پس از پایان غسل بگوید: «اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ كَقَارَةِ لِدُنُوبِي وَطَهِّرْ دِينِي اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنِّي الدَّنَسَ».

- شیخ طوسی تاکید می‌کند که در این روز نیکوترین لباس ها پوشیده شود و انسان خود را معطر سازد و با وقار به سمت مصلاى عید حرکت کند.

- پیش از نماز عید، در ابتدای روز افطار کند و بهتر آن است که افطارش با خرما باشد. «شیخ مفید» فرموده است: مستحب است مقدار کمی از تربت سیدالشهدا، امام حسین (ع) را تناول کند که شفای هر دردی است.

- پس از طلوع آفتاب برای نماز عید حرکت کند (همان گونه که از رسول خدا (ص) نقل شده است) و دعاهایی را که از طریق معصومین (ع) وارد شده است، بخواند؛ از جمله آنکه امام باقر (ع) فرمود: در عید فطر و عید قربان و جمعه وقتی

که برای رفتن به نماز مهیا شدى، این دعا را بخوان:

«اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هَذَا الْيَوْمِ أَوْ تَعَبَّ أَوْ أَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِقَادَةِ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفْدِهِ وَتَوَافِلِهِ وَقَوَاضِيهِ وَعَطَايَاهُ فَإِنَّ إِلَيْكَ يَا سَيِّدِي تَهَيَّبْتَنِي وَتَعَبَّبْتَنِي وَإِعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي رَجَاءَ رَفْدِكَ وَجَوَائِزِكَ وَتَوَافِلِكَ وَقَوَاضِيكَ وَعَطَايَاكَ وَقَدْ عَدَوْتُ إِلَيْكَ مِنْ أَعْيَادِ أُمَّةٍ نَبِيكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَلَمْ أُفِدْ إِلَيْكَ الْيَوْمَ يَعْمَلُ صَالِحٌ أَتَقُ بِهِ قَدَمْتَهُ وَلَا تَوَجَّهْتُ يَمَخْلُوقٍ أَمَلْتُهُ وَلَكِنْ أَتَيْتُكَ خَاضِعًا مُقِرًّا بِذُنُوبِي وَإِسَاءَتِي إِلَى نَفْسِي قَبَا عَظِيمٍ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ اغْفِرْ لِي الْعَظِيمَ مِنْ ذُنُوبِي فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ الْعِظَامَ إِلَّا أَنْتَ يَا لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ»

- خواندن نماز عید در زمان ما مستحب است و آن دو رکعت است؛ در رکعت اول سوره «حمد» و سوره «اعلی» (یا هر سوره دیگری که مایل باشد) بخواند و بعد از آن پنج تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر این قنوت را بخواند: «اللَّهُمَّ أَنْتَ أَهْلُ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعِظَمَةِ وَأَهْلُ الْجُودِ وَالْجَبْرُوتِ وَأَهْلُ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ وَأَهْلُ التَّقْوَى وَالْمَغْفِرَةِ أَسْأَلُكَ بِحَقِّ هَذَا الْيَوْمِ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِينَ عِيدًا وَلِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذُخْرًا وَشَرَفًا وَمَزِيدًا أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أَدْخَلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أَخْرَجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيْهِ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ وَأَعُوذُ بِكَ فِيهِ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ»

سپس تکبیر ششم را بگوید و به رکوع برود و بعد از رکوع و سجده، برخیزد و رکعت دوم را شروع کند؛ در رکعت دوم، بعد از سوره «حمد»، سوره «شمس» یا سوره دیگری را بخواند؛ آن گاه چهار تکبیر بگوید و بعد از هر تکبیر همان قنوت را بخواند، سپس تکبیر پنجم را بگوید و به رکوع و سجود برود و نماز را تمام کند. بعد از نماز، تسیحات حضرت زهرا (س) را بگوید و آن گاه دعاهایی که نقل شده است را بخواند که یکی از آن ها دعای چهل و ششم «صحیفه سجادیه» است، مستحب است نماز عید، زیر آسمان باشد و بعد از نماز برای دیگر مومنان جهت قبولی اعمال دعا کند.

- دعای ندبه را بخواند، مرحوم محدث قمی می گوید: به فرموده «سید بن طاووس» پس از دعا به سجده برود و بگوید: «أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ حَرِّهَا لَا يَطْفِئُ وَجَدِيدُهَا لَا يَبْلَى وَعَطَشَائِهَا لَا يَرْوَى»، پس گونه راست را بر زمین گذارد و بگوید: «إِلَهِي لَا تُقَلِّبْ وَجْهِي فِي النَّارِ بَعْدَ سُجُودِي وَتَغْفِيرِي لَكَ يَغْفِرُ مَنْ مَيَّئِي عَلَيْكَ بَلْ لَكَ الْمَنْ عَلَيَّ»، سپس گونه چپ را بر زمین گذارد و بگوید: «ارْحَمْ مَنْ أَسَاءَ وَاقْتَرَفَ وَاسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ» آن گاه به حال سجده برگردد و بگوید: «إِنْ كُنْتُ يُنْسَ الْعَبْدُ فَأَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ عَظَمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ قَلِيحُسُنِ الْعَفْوِ مِنْ عَبْدِكَ يَا كَرِيمُ»، پس صد مرتبه بگوید: «الْعَفْوُ الْعَفْوُ»